

บทวิเคราะห์

เรื่อง แนวคิดการแข่งขันสะสมอาวุธของ Samuel Huntington ต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ตอนที่ 1

บทนำ

การแข่งขันสะสมอาวุธเป็นทั้งแนวคิดและปรากฏการณ์ทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีความเป็นมายาวนานพอๆ กับประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ และยังสามารถเป็นประเด็นการศึกษาทางสังคมศาสตร์ที่ช่วยในการประเมินสถานการณ์ ในอนาคตได้ด้วย โดยยังมีที่ท่าว่าจะเป็นปรากฏการณ์ที่สามารถถกเถียงได้ว่ากำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน บทวิเคราะห์นี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ประการแรกคือ การบ่งชี้ปัญหาการพัฒนากองทัพที่นำไปสู่การแข่งขันสะสมอาวุธ ประการที่ 2 จะเป็นการศึกษาแนวคิดด้านการแข่งขันสะสมอาวุธของ Samuel Huntington เพื่อเป็นการสร้างกรอบการศึกษาปรากฏการณ์การแข่งขันสะสมอาวุธในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ ได้ทำการทบทวนแนวคิดของนักวิชาการท่านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องไว้ด้วย

1. ปัญหาการพัฒนากองทัพจนนำไปสู่การแข่งขันสะสมอาวุธ

รัฐต่างๆ ที่ไม่มีพื้นฐานความเชื่อมั่นระหว่างกัน มักหาทางออกด้วยการพัฒนาเครื่องมือทางการเมือง ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อรับมือกับปัญหาทั้งภายในและภายนอก นั่นคือ การพัฒนากองทัพอย่างต่อเนื่องจนนำไปสู่การแข่งขันสะสมอาวุธ ทั้งนี้ Amitav Archaya¹ ได้นำเสนอว่าเริ่มมี “สัญญาณเตือน” ด้านการแข่งขันสะสมอาวุธในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากงบประมาณทางทหารในห้วงปี ค.ศ. 2000-2010 ได้เพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 100 โดยในทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการนำเข้ายุทโธปกรณ์มูลค่ามหาศาล โดยจะเห็นได้จากห้วงปี ค.ศ. 2005-2009 มาเลเซียมีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 722 สิงคโปร์ร้อยละ 146 ส่วนอินโดนีเซียร้อยละ 84² โดย Simon Wezeman ผู้เชี่ยวชาญจาก Stockholm Peace Research Institute (SIPRI) ได้กล่าวว่า การจัดหา

¹ Archaya, Amitav, 2011, *ASEAN 2030: Challenges of Building a Mature Political and Security Community*, Conference: Asian Development Bank Institute, pp. 7-8.

² Abuza, Zachary, 2015, *Analyzing Southeast Asia's Military Expenditures*, Center for Strategic and International Studies, source: <http://cogitasia.com/analyzing-southeast-asias-military-expenditures/>

ยุทธโศภณณ์จำนวนมหาศาลของประเทศในภูมิภาคจะทำให้ไปสู่การสูญเสียเสถียรภาพและสันติภาพในภูมิภาค โดยปัจจัยที่นำไปสู่ผลดังกล่าวมีหลากหลายเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งไม่ลงรอยระหว่างประเทศ เช่น สิงคโปร์-มาเลเซีย, ไทย-กัมพูชา หรือเหตุปัจจัยภายในประเทศ เช่น การก่อความไม่สงบ การก่อการร้าย การเผชิญกับความปลอดภัยในการเดินเรือ นอกจากนี้ ยังมีความหวาดระแวงต่อภูมิภาคใกล้เคียงในแง่ที่ว่า ในขณะที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังแข่งขันสะสมอาวุธตามแบบ (Conventional Weapons) เช่น รถถัง รถยานเกราะ เครื่องบินรบ เรือรบ อาวุธประจำกาย นั้น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ญี่ปุ่น, จีน, เกาหลีเหนือและใต้ สหรัฐอเมริกาในพื้นที่) และเอเชียใต้ (อินเดีย ปากีสถาน) ประเทศตะวันออกกลางใกล้เคียง (อิสราเอล ประเทศที่รายรอบ อิหร่าน ซาอุดีอาระเบีย) ก็พัฒนาและแข่งขันสะสมอาวุธตามแบบอย่างต่อเนื่องไปพร้อมๆ กับอาวุธยุทธศาสตร์ (Strategic Weapons) ในระดับที่รุนแรงกว่า เช่น ระเบิดนิวเคลียร์ เรือดำน้ำ เครื่องบินทิ้งระเบิด จรวดพิสัยข้ามทวีป ที่มีอานุภาพการทำลายล้างและอำนาจการยิงรุนแรงกว่าอาวุธตามแบบหลายเท่า อุตสาหกรรมอาวุธและขีดความสามารถในการป้องกันประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีน้อยกว่าจึงพยายามครอบครองยุทธโศภณณ์เท่าที่จะจัดหามาได้ เพื่อความมั่นคงให้มากที่สุด

กล่าวได้ว่า หลังยุคสงครามเย็นนั้น การเผชิญหน้าของมหาอำนาจสองค่ายลดน้อยลงไปจากเดิม แต่ในความเป็นจริงแล้ว ความขัดแย้งที่มาจากทั้งภายในและภายนอกภูมิภาคได้สร้างความท้าทายต่อระเบียบระหว่างประเทศขึ้นมาแทนนอกจากนี้ รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไม่อาจสลัดภาพความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์ทิ้งไปได้ เนื่องจากยังมีปัญหาเรื่องดินแดนทั้งทางบกและทางทะเลที่ทับซ้อนกัน ปัญหาเรื่องอำนาจอิทธิพลเหนือทะเลจีนใต้กับประเทศจีน ปัญหาความพยายามของขบวนการแบ่งแยกดินแดนของอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย หรือการถอนตัวของสหรัฐอเมริกาหลังภาวะสงครามเย็น โดยปัญหาดังกล่าวนั้นได้สร้างความหวาดระแวงต่อความปลอดภัยของรัฐ และถูกนำมาเป็นเหตุผลอ้างอิงในการพัฒนากองทัพอย่างต่อเนื่อง จนสร้างความไม่มั่นคงระหว่างประเทศจากความหวาดระแวงขึ้นมาตามหลักของ Security Dilemma ขึ้น

ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคพัฒนากองทัพอย่างไม่หยุดยั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิงคโปร์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย โดยสิงคโปร์นั้นเรียกได้ว่าเป็นประเทศที่พัฒนากองทัพอากาศที่ก้าวหน้าที่สุดในภูมิภาค ผ่านการจัดหายุทโธปกรณ์ โดยเฉพาะจากสหรัฐอเมริกา เป็นหลัก เช่น อากาศยาน F-15SG จำนวน 12 ลำ, การปรับปรุงฝูงบิน F-16C/D ด้วยการติดตั้งเรดาร์เครื่องบิน AESA (ที่มีมูลค่าสูงกว่าตัวอากาศยาน F-16C/D เอง) และล่าสุดคือ กำลังพิจารณาการจัดหาอากาศยาน F-35 ที่มีเทคโนโลยีล้ำหน้าที่สุดในโลกจากสหรัฐอเมริกา รวมทั้งอาวุธทางยุทธศาสตร์เช่น อาวุธนำวิถีพื้นสู่อากาศ Aster-30 ในเรือฟริเกต, ฐานยิงป้องกันภัยทางอากาศและการจัดหาเรือดำน้ำเพิ่มเติมจากสวีเดน และในขณะที่สิงคโปร์เลือกข้างพันธมิตรทางทหารกับสหรัฐอเมริกาและประเทศตะวันตก ทางฝั่งมาเลเซียได้พัฒนาความสัมพันธ์กับจีนและรัสเซียขึ้น มีโครงการการจัดหาเรือคอร์เวต้อาวุธนำวิถี การปรับปรุงเรือดำน้ำ และอากาศยานค่ายรัสเซียที่ประจำการอยู่ด้วย ทางฝั่งอินโดนีเซียได้วางแผนการพัฒนากองทัพที่ชัดเจน เรียกว่า Minimum Essential Forces ที่กำหนดขีดความสามารถกองทัพที่จำเป็นอย่างยั่งยืน มีความกะทัดรัดและมีประสิทธิภาพสูง โดยวางอยู่บนรากฐานของการป้องกันประเทศภายใต้รัฐวิสาหกิจป้องกันประเทศที่สามารถผลิตอาวุธตั้งแต่ รถยานเกราะ, อากาศยานขนส่ง, เรือรบขนาดกลางและขนาดเล็ก, อากาศยานไร้คนขับสมรรถนะสูง, และอาวุธปืนประจำกายใช้ในกองทัพได้เอง และยังทำการนำเข้ายุทโธปกรณ์จากสหรัฐอเมริกา รัสเซีย และญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การจัดหายุทโธปกรณ์ของอินโดนีเซียและมาเลเซียมีลักษณะลูกผสม กล่าวคือ มีทั้งระบบอาวุธของทั้งค่ายตะวันตกและค่ายตะวันออกในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน เนื่องจากขนาดของกองทัพที่ต้องรับผิดชอบภารกิจที่ครอบคลุมพื้นที่จำนวนมาก และต้องการการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง แต่ประสบปัญหาทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศบางประการ เช่น อินโดนีเซียเคยถูกสหรัฐอเมริกาคว่ำบาตรด้านสิทธิมนุษยชน มาเลเซียถูกสหรัฐอเมริกาปฏิเสธการเข้าร่วม East Asia Economic Caucus จนต้องแสวงหาแหล่งอื่น อาจกล่าวได้ว่า ทั้ง 3 ประเทศนี้มีขีดความสามารถทางทหารในระดับต้นของภูมิภาค

2. แนวคิดด้านการสะสมอาวุธของ Samuel Huntington³

ผู้วิจัยเลือกใช้กรอบแนวคิดของ Samuel P. Huntington⁴ อันเป็นงานแรกที่ศึกษาการแข่งขันสะสมอาวุธด้วยมุมมองทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ บทความของ Huntington นี้เป็นการศึกษาการแข่งขันสะสมอาวุธที่ศึกษาผ่านการยกตัวอย่างกรณีศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 จนถึงสงครามโลกครั้งที่ 1 โดยจำกัดในภูมิภาคยุโรปเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งนับว่ากลุ่มตัวอย่างของรัฐและห้วงเวลาค่อนข้างแคบ โดยจะแบ่งเป็น 5 ประเด็นหลักคือ หนึ่ง รูปแบบการแข่งขันสะสมอาวุธเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Quantitative, Qualitative Arms Races) สอง เป้าหมายการแข่งขันสะสมอาวุธที่มาจากทฤษฎีความขัดแย้งสัมบูรณ์และเชิงสัมพัทธ์ (Absolute and Relative Arms Race) สาม ปัจจัยบางประการที่ทำให้เกิดการการแข่งขันสะสมอาวุธ สี่ การแข่งขันสะสมอาวุธกับผลกระทบต่อรัฐ และ ห้า เส้นทางสู่การควบคุมอาวุธ

2.1 การแข่งขันสะสมอาวุธเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

เป็นกรอบแนวคิดหลักในการศึกษา Huntington อธิบายว่า การแข่งขันสะสมอาวุธเชิงปริมาณ คือ การขยายจำนวนกำลังทหารและยุทโธปกรณ์ที่มีอยู่โดยมาจากการใช้ขีดความสามารถทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองเพื่อแปรเปลี่ยน จัดสรรทรัพยากรจากภาคพลเรือนไปสู่ภาคการทหาร ขีดความสามารถดังกล่าวได้สนับสนุนการแข่งขันสะสมอาวุธเชิงปริมาณในแง่ที่ว่า ระบอบเก่า (ancient regime- หมายถึงก่อนการมีรัฐ-ชาติ) ไม่ได้อำนวยความสะดวกให้เกิดการขับเคลื่อนทรัพยากรมนุษย์และเศรษฐกิจอย่างเต็มกำลังพอที่จะเข้าสู่สงครามเต็มรูปแบบ สงครามเป็นเรื่องของชนชั้นกษัตริย์ ขุนนางและนักรบเท่านั้นจึงเป็นส่วนที่น้อยมากของรัฐ เมื่อระบอบเก่าจบลงแล้วมีแนวคิดประชาธิปไตยและเสรีนิยมเข้ามาแทนที่ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือกฎหมายบางประการ ทำให้กองทัพมีขนาดใหญ่กว่าเดิมและกลายเป็นเรื่องสาธารณะ เมื่อกำลังพลมากขึ้น อาวุธมากขึ้น เกิดการผลเชิงกิริยา- ปฏิกิริยาที่กระตุ้นให้รัฐอื่นๆ เปลี่ยนแปลงท่าที ภัยคุกคาม ความตั้งใจ แล้วตอบโต้ด้วยวิธีการเดียวกัน ผ่านการพัฒนาหรือเพิ่มกำลังรบให้เทียบเคียงหรือสูงกว่า (parity or superiority) เรื่อยมา

³ Huntington, Samuel P., 1958, Arms Races: Prerequisites and Results, Public Policy Vol.8, No.1, pp. 41-86.

⁴ Samuel P. Huntington นักวิชาการและที่ปรึกษาด้านรัฐศาสตร์สายอนุรักษ์นิยมชาวอเมริกัน เป็นผู้อำนวยการศูนย์กิจการระหว่างประเทศของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เคยเป็นผู้ประสานงานด้านการวางแผนความมั่นคงในรัฐบาลประธานาธิบดีคาร์เตอร์ มีอิทธิพลด้านการกำหนดมุมมองความสัมพันธ์ระหว่างพลเรือน-ทหาร การพัฒนาการเมืองและการเมืองเปรียบเทียบ และผู้เขียนหนังสือ The Clash of Civilization

ตัวอย่างของการแข่งขันสะสมอาวุธโดยเน้นเชิงปริมาณที่ชัดเจนจะขอยกตัวอย่างทั้งทางบกและทางเรือ ดังนี้ กำลังทางบกมีตัวอย่างจากการที่ เยอรมนีและฝรั่งเศสในห้วงปี ค.ศ. 1871- 1914 เริ่มจากการที่เยอรมนีผ่านกฎหมาย German Army Bill ในปีค.ศ. 1880 เพื่อเพิ่มกำลังทหารจำนวน 25,000 นายในกองทัพ ด้วยสาเหตุที่ว่า “รอบๆ ประเทศเยอรมนีได้มีการพัฒนาและปฏิรูปกองทัพและกำลังทำการเพิ่มกำลังรบอย่างผิดปกติ ซึ่งเป็นอิทธิพลที่เยอรมนีไม่สามารถเพิกเฉยได้” โดยต่อมาในปี 1887 นายพล Bismarck ของเยอรมนีได้ลอกเลียนการเพิ่มกำลังของกองทัพฝรั่งเศสของนายพล Boulanger (ที่เพิ่มกำลังทหารที่มีอายุน้อยกว่าเดิมและเวลาประจำการยาวนานกว่า) ด้วยการเพิ่มกำลังทหารเข้าไปอีก 20,000 นายในปี ค.ศ. 1890 สามปีต่อมาเยอรมนีเพิ่มกำลังทหารอีกเนื่องจากการขยายขนาดกองทัพของฝรั่งเศสและโซเวียต นอกจากนี้ กำลังทางเรือที่เห็นได้ชัดเจนคือระหว่างปี ค.ศ. 1884-1905 ระหว่างอังกฤษที่เพิ่มจำนวนเรือรบเป็นปฏิริยาต่อต้านฝรั่งเศสและรัสเซีย เป็นต้น โดยกำลังทางเรือมีลักษณะผสมผสาน เพราะไม่ใช่เพียงจำนวนเรืออย่างเดียวที่เพิ่ม กลับเป็นเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางทหารและระบบอาวุธที่พัฒนาในเชิงคุณภาพด้วย อันเป็นสิ่งที่กองทัพบกมีน้อยกว่า

ส่วนการแข่งขันสะสมอาวุธเชิงคุณภาพ คือ การปลดระวางยุทโธปกรณ์ที่มีอยู่ แล้วแทนที่ด้วยกำลังทหารและยุทโธปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น (โดยเน้นไปที่ระบบนวัตกรรมอาวุธสมัยใหม่) สิ่งนี้มีความสัมพันธ์กับการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรปที่นอกจากจะเป็นจุดเริ่มต้นของระบบเศรษฐกิจโลกเป็นทุนนิยมขั้นต้นแล้ว ยังเปลี่ยนรูปแบบของอาวุธอีกด้วย กล่าวคือ เดิมที่อาวุธทางเรือและทางบกของยุโรปมีการพัฒนาที่คงที่มากกว่า 200-300 ปี แต่หลังจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมได้เกิด Technological Breakthrough หรือการก้าวกระโดดทางเทคโนโลยีครั้งใหญ่ เช่น จากเรือใบมาสู่เรือกลจักรไอน้ำหรือเรือเหล็ก ศาสตร์การผลิตของทุนนิยมการผลิตและการใช้ดินปืนอย่างมีประสิทธิภาพ เทคโนโลยีเหล็กแบบต่าง ๆ ที่เป็นวัตถุดิบในการสร้างอาวุธสงครามตั้งแต่ปืนคาบศิลา รถยนต์เกราะ ปืนใหญ่ไปจนถึงเรือรบขนาดใหญ่ และการเกิดขึ้นของกองทัพอากาศ

ตัวอย่างของการแข่งขันสะสมอาวุธเชิงคุณภาพนั้นศึกษาได้จากกรณี การแข่งขันสะสมทางกำลังทางเรือของอังกฤษและฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1850-1860 (เป็นเชิงปริมาณก่อนแล้วพัฒนาไปเป็นเชิงคุณภาพ) จากกรณีความขัดแย้งการแย่งชิงอาณานิคมระหว่างอังกฤษในกรณีซีเรียและตาลีตี เดิมทีนั้นดุลอำนาจกำลังรบของทหารเรือ

ฝรั่งเศสมีส่วนสำคัญกว่าเป็นสองในสามของทหารเรืออังกฤษมาตลอด 100 ปีที่ผ่านมา ฝรั่งเศสริเริ่มด้วยการเพิ่มกำลังพลทหารเรือมาจนเกือบเท่ากับอังกฤษหลังเหตุการณ์ความขัดแย้งดังกล่าว ส่วนการแข่งขันสะสมอาวุธเชิงคุณภาพที่ชัดเจนจนอังกฤษสังเกตว่าเป็นความพยายามแข่งขันและท้าทายอำนาจกำลังทางทะเลของอังกฤษอย่างจริงจัง คือ ในปีค.ศ. 1850 ฝรั่งเศสพัฒนาต่อเรือและผลักดันการสร้างเรือจักรไอน้ำชื่อเรือ Napoleon ที่มีปืนเรือทั้งหมด 92 กระบอกและมีศักยภาพเหนือกว่าเรือของอังกฤษอย่างชัดเจน อังกฤษตอบโต้ด้วยการต่อเรือ Agamemnon สองปีให้หลัง กองกำลังทางเรือของฝรั่งเศสสามารถเทียบเคียงอังกฤษได้ด้วยการผลิตเรือรุ่นใหม่ ออกมาได้พร้อมกับการลดจำนวนเรือใบลงจาก 225 เหลือ 114 ลำ (อังกฤษลดลงจาก 299 มาเป็น 296) แล้วชดเชยด้วยเรือจักรไอน้ำขับเคลื่อนด้วยใบจักรเรือที่ทำจากเหล็กกล้าแทน ในขณะที่อังกฤษพยายามกู้สถานะนำคืนนั้น ฝรั่งเศสได้พัฒนานวัตกรรมทางเรือไปสู่การครอบครองเรือที่ทำจากเหล็กทั้งลำ เรียกว่า ironclads ทดแทนเรือไม้ที่มีอยู่เดิม จำนวน 2 ลำในปีค.ศ. 1858-1859 จนอังกฤษสร้างเลียนแบบในปีค.ศ. 1860 โดยสมุททานุภาพของอังกฤษถูกทำให้ด้อยลงด้วยความตึงตัวของผู้บัญชาการทหารเรืออังกฤษที่ยืนยันจะใช้เรือที่ทำจากไม้อยู่ ในขณะที่ฝรั่งเศสสั่งต่อเรือเหล็กเพิ่มอีกเป็น 15 ลำ ในขณะที่อังกฤษมีเรือเหล็กเพียง 4 ลำ จังหวะนี้เรียกได้ว่า อำนาจทางทะเลของยุโรปได้ตกเป็นของฝรั่งเศสแล้วในปีค.ศ. 1863 แต่สิ่งนี้ไม่จริงยั่งยืน เนื่องจาก 3 ปีต่อมาอังกฤษต่อเรือเหล็กเพิ่มเป็น 19 ลำและพัฒนาปืนใหญ่ที่ติดตั้งบนเรือรบที่มีอำนาจการทำลายล้างสูงกว่า ปืนจำนวนมากกว่า ดินปืนคุณภาพดีกว่าและปากกระบอกขนาดใหญ่กว่า ทำให้ฝรั่งเศสมีดุลอำนาจทางทะเลกลับมาสู่ภาวะด้อยกว่าในสัดส่วนสองในสามเหมือนก่อนปี ค.ศ. 1841⁵ อีกครั้ง

⁵ กองทัพเรืออังกฤษมีธรรมเนียมกองทัพในแบบค่อนข้างอนุรักษ์นิยม กล่าวคือ มีแนวนโยบายอนุรักษ์แนวคิดเก่าที่เป็นเชิงรับและรอการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก โดยการไม่เป็นผู้ริเริ่มสร้างการพัฒนากำลังทางเรือใดๆ ที่จะทำให้เรือรุ่นก่อนหน้าที่มีอยู่จะล้าหลังและตกรุ่นไป แต่จะเตรียมพร้อมเมื่อมีรัฐอื่นๆ ริเริ่มพัฒนานวัตกรรมด้านกำลังรบที่จะส่งผลท้าทายต่อสัดส่วนดุลทางทหารที่มีอยู่เดิม กองทัพเรืออังกฤษจึงค่อยเริ่มหาหนทางปฏิบัติและริเริ่มมาตรการตอบโต้ สุดท้ายแล้วอังกฤษต้องละทิ้งแนวทางนี้ไปเมื่อนายพลเรือ John Fisher เสนอแนวทางปฏิรูปธรรมเนียมใหม่ด้วยการเสนอให้ปฏิวัติโครงการการต่อเรือของอังกฤษใหม่ ที่เน้นไปยังเทคโนโลยีสมัยใหม่มากกว่าอนุรักษ์ของเดิม เป็นที่มาของการทวงคืนสมุททานุภาพของอังกฤษอีกครั้งในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 หลังจากอังกฤษมีแนวคิดต่อเรือ all-big-gun-ship ที่เป็นที่รู้จักกันในนาม Dreadnoughts ที่เป็นเรือขนาดใหญ่ติดตั้งด้วยปืนขนาดใหญ่จำนวนมากถึง 63 ลำ (ภายใต้ภาวะที่รัสเซียและญี่ปุ่นเปิดสงครามระหว่างกันและเยอรมนีสร้างเรือชั้น Nassau, Helgoland, Kaiser และ Bayern ที่เป็น all-big-gun-ship ชิดความสามารถทัดเทียม Dreadnought ของอังกฤษ) หรือการพัฒนากำลังรบทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพไปสู่การครอบครองเรือดำน้ำ และเรือบรรทุกเครื่องบินในเวลาต่อมา แต่สมุททานุภาพดังกล่าวได้เสียตำแหน่งไปให้กับสหรัฐอเมริกาที่มีความเหนือกว่าทั้งทางปริมาณและคุณภาพตั้งแต่สงครามเย็นเป็นต้นมา

จากการแข่งขันสะสมอาวุธทั้งสองแบบ จะเห็นได้ว่า ประเทศที่สามารถผ่านกระบวนการสร้างประชาธิปไตย (democratization) ที่นำไปสู่การขยายกำลังทหารและยุทธโศปกรณ์ (expansion) และการปฏิวัติอุตสาหกรรม (industrial revolution) นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางทหาร (defense innovation) มีแนวโน้มที่จะครองความเป็นมหาอำนาจของโลกหรือภูมิภาคผ่านการสะสมอาวุธทั้งทางบกและทางเรือได้อย่างรวดเร็ว (แต่สมัยนั้นกำลังทางอากาศเป็นส่วนหนึ่งของกำลังทางบกและเทคโนโลยีทางอากาศยานยังไม่ก้าวหน้าเช่นในปัจจุบัน) หากเปรียบเทียบการแข่งขันสะสมอาวุธเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพให้เข้าใจง่าย Huntington เสนอการอุปมาอุปไมยด้วยการใช้ “การแข่งขันวิ่งในสนามกีฬา” การแข่งขันสะสมอาวุธเชิงปริมาณเปรียบดั่งการวิ่งมาราธอนเดียวที่มีระยะทางเป็นอนันต์ ที่สามารถจบลงหรือตัดสินใจแพ้ชนะได้ด้วยการเหนื่อยล้าของใครคนใดคนหนึ่งหรือทั้งหมด (คือจบการแข่งขันสะสมอาวุธลงไปเฉยๆ ด้วยการเจรจาทางการทูตหรือ การควบคุมอาวุธ (arms control) หรือจบลงด้วยการที่ฝ่ายหนึ่งที่กำลังวิ่ง (อาจนำหรือตามก็ได้) ชักป็นขึ้นมาอีกฝ่ายเสียชีวิต (เปรียบดั่งการเริ่มต้นสงครามระหว่างรัฐหรือกลุ่มรัฐ) แล้วตนเองวิ่งไปต่อจนถึงเส้นชัย ส่วนการแข่งขันสะสมอาวุธเชิงคุณภาพเปรียบดั่งการวิ่งผลัด โดยที่ทุกผลัดที่ออกวิ่งใหม่ จะเป็นความหวังใหม่ของแต่ละฝ่าย เพราะเทคโนโลยีใหม่นั้นอาจพลิกผันหรือสร้างจุดแตกหักต่อสถานการณ์การแข่งขันได้ (เปรียบดั่งการนำเอาเทคโนโลยีทางทหารอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมาใช้ขณะแข่งขัน) แล้ววิ่งต่อไปข้างหน้าสู่ผลัดอื่นเรื่อยๆ และเริ่มต้นแข่งขันเรื่อยๆ อย่างไม่มีระยะทางที่กำหนดเช่นกัน (เพราะเมื่อเวลาผ่านไป เทคโนโลยีและนวัตกรรมจะพัฒนาอย่างไม่สิ้นสุด) โดยรัฐที่มีขีดความสามารถทางกำลังทหารเชิงปริมาณที่น้อยกว่ามักจะชดเชยความด้อยเชิงปริมาณนั้นด้วยความเหนือกว่าเชิงคุณภาพเพื่อชดเชยดุลอำนาจที่น้อยกว่านั้น (เปรียบดั่งกองทัพสหรัฐมีกำลังทหารน้อยกว่าจีนหลายเท่า แต่สหรัฐชดเชยด้วยเทคโนโลยีทางทหารที่เหนือกว่ามาก) มากกว่าการไล่ตามชดเชยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพไปพร้อมๆ กันเพราะจะไม่สามารถแบกรับภาระทางงบประมาณได้ไหว รัฐที่มีการวางแผนที่มีเหตุผลและรอบคอบทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ไม่ว่าจะในภาวะสงบหรือสงครามจะมีอำนาจกำลังทหารแทบไม่แตกต่างกัน รัฐเหล่านั้นจะทำการศึกษา ติดตามเผ่าระวังสัดส่วนหรือสถานะเดิม (military status quo) ของดุลอำนาจกำลังรบเสมอ

2.2 ปัจจัยบางประการที่ทำให้เกิดการแข่งขันสะสมอาวุธ

จุดกำเนิดของการแข่งขันสะสมอาวุธส่วนใหญ่จะเกิดจากการประเมินเชิงกิริยา- ปฏิกิริยา (action-reaction) โดยแต่ละรัฐจะเริ่มเปลี่ยนนโยบายที่นำไปสู่การปรับทรัพยากรทางเศรษฐกิจไปเพื่อการพัฒนากำลังทหารเพื่อการตอบโต้ หรือบางครั้งอาจมีผู้นำหรือพรรคสายเหยี่ยวนิยมทหารชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงดุลอำนาจกำลังรบที่มีอยู่เดิม โดยมักจะเป็นรัฐที่อ่อนแอกว่า เป็นฝ่ายเริ่มก่อนเพื่อเป้าหมายในการไล่ตามหรือปรับปรุงสถานะที่ด้อยกว่ารัฐอื่นที่เข้มแข็งกว่าเพื่อให้บรรลุภาวะเทียบเคียงหรือเท่าทัน (parity) หรือเหนือกว่า (superiority) โดยทั่วไปแล้ว รัฐแต่ละฝ่ายจะสร้างมาตรการเชิงป้องกันที่ซับซ้อน (preventive action) เพื่อหยุดยั้งหรือเปลี่ยนแปลงดุลอำนาจกำลังรบ ไม่ว่าจะเป็นวิธีการทูตเพื่อลดความหวาดกลัวและเปิดเวทีในการพูดคุยหรือการใช้กำลังทหารเข้ายับยั้งไม่ให้เกิดการทำหาย เช่น ช่วงปลายศตวรรษที่ 19 เมื่อเยอรมนีพัฒนากองเรืออย่างแข็งขัน และอังกฤษเตรียมจะใช้กำลังทางเรือเข้ายับยั้งจนเกิดเป็นการแข่งขันสะสมกำลังทางเรือขึ้น เยอรมนีได้ใช้วิธีการทางการทูตเพื่อสร้างเวทีการเจรจากันก่อนแทนเช่นกันเรียกว่า peace offensive หรือต่อมาในปี ค.ศ. 1901 เมื่อฝรั่งเศสพัฒนากำลังทหารจนใกล้เคียงกับเยอรมนี นักการเมืองและนักการทหารเยอรมนี ประเมินว่าเยอรมนีอาจจะต้องเข้าสู่สงครามทางบก จึงทำการเตรียมพัฒนากำลังทางบกตอบโต้ หรือในปี ค.ศ. 1941 เหตุการณ์ Pearl Harbor ที่ญี่ปุ่นใช้กำลังทางอากาศขึงลงมือทำลายกองเรือของสหรัฐอเมริกา เพื่อรักษาอำนาจกำลังทหารที่เหนือกว่าในมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตก เนื่องมาจากสหรัฐอเมริกาเริ่มพัฒนากองทัพเรือภายใต้โครงการ Two- Ocean Navy Program มาตั้งแต่ปี 1939 หรือ หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่เป็นการแข่งขันสะสมอาวุธระดับโลกของสหรัฐอเมริกาและอดีตสหภาพโซเวียต ในสหรัฐอเมริกาได้วางมาตรการเชิงป้องกันเพื่อยับยั้งการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์และกองทัพของโซเวียตด้วย ไม่ว่าจะเป็น Marshall Plan เพื่อสนับสนุนยุโรปตะวันตกให้ฟื้นฟูต่อต้านสหภาพโซเวียต หรือการสนับสนุนประเทศโลกที่สามอื่นๆ เพื่อการต่อต้านการแผ่ขยายของคอมมิวนิสต์ จะเห็นว่า จากตัวอย่างข้างต้น Huntington เสนอว่า สงครามมีความเป็นไปได้สูงในช่วงต้นของการแข่งขันสะสมอาวุธมากกว่าเพราะมีบรรยากาศแห่งความกลัว ความไม่ไว้วางใจ และมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้น

2.3 การแข่งขันสะสมอาวุธกับผลกระทบต่อรัฐ

ในแง่การแข่งขันสะสมอาวุธเชิงปริมาณนั้น รัฐจะต้องหาทางกระตุ้น สร้างความตื่นตระหนกหวาดกลัวและความกังวลต่อรัฐอื่น โดยต้องทำทุกวิถีทางเพื่อดึงแรงสนับสนุนจากประชาชน (ที่เมื่อได้รับการปลุกกระดมแล้วจะดับลงได้ยาก) และมีคำอธิบายในการใช้ทรัพยากรที่มหาศาลเพื่อขยายกำลังทหารเหล่านั้น (ที่เรียกว่า How much) ที่จะต้องใช้กำลังคนและยุทธโปกรณ์จำนวนมาก โดยจะมีผลต่องบประมาณทางทหารของประเทศสูงมาก โดยสะสมระดับแรงกดดันจนเป็นบันไดไปสู่ความขัดแย้งมากขึ้นทุกขณะ โดยหากจะจบลงที่การเจรจาทางการทูต การควบคุมอาวุธ หรือสงครามนั้นขึ้นกับปัจจัยหลายประการที่ได้กล่าวมาแล้ว ส่วนการแข่งขันสะสมอาวุธเชิงคุณภาพมีลักษณะต่างออกไป เพราะไม่ได้เป็นการแย่งชิงหรือระดมทรัพยากรจากภาคพลเรือนมาสู่ภาคการทหารอย่างแบบการแข่งขันสะสมอาวุธเชิงปริมาณ แต่เป็นเวลาแห่งการเปลี่ยนผ่านของเทคโนโลยีทางทหารจากแบบเก่ามาสู่แบบใหม่ (ที่เรียกว่า How soon) โดยจะส่งผลกระทบต่องบประมาณทางทหารที่น้อยกว่าแบบแรก แต่จะมากขึ้นหากคือ ดึงหรือฝืนที่จะรักษาสถานะและพัฒนาทั้งเทคโนโลยีทางทหารแบบเก่าและแบบใหม่พร้อมๆ กันเนื่องจากอาวุธแบบใหม่มีผลิตภาพ (productivity) สูงกว่า พัฒนาอำนาจกำลังยิงที่มีความแม่นยำ (precision) และอำนาจทำลายล้างสูง (firepower) กว่า ใช้นักวิทยาศาสตร์มากกว่าแต่ใช้กำลังพลรบน้อยกว่า เพียงพอต่อการป้องกันและป้องปรามรัฐอื่น จึงไม่จำเป็นต้องครอบครองจำนวนมากแบบเชิงปริมาณ และจะพัฒนาไปเรื่อยๆ ไม่สร้างความหวาดกลัวมากเพราะสามารถมีข้ออ้างว่าทำเพื่อองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, การพัฒนาประเทศ หรือเป็นเพียงการถ่ายโอนและประยุกต์ใช้ความรู้จากภาคพลเรือนมาใช้ในงานทางการทหาร เช่น การที่อิหร่านยืนยันว่า โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีนิวเคลียร์ว่าเป็นไปตามภารกิจเชิงสันติภาพไม่ใช่เพื่อภารกิจทางทหาร ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การแข่งขันสะสมอาวุธเชิงปริมาณจะนำไปสู่จุดจบเช่น สงคราม การแพ้ชนะ หรือการควบคุมอาวุธได้มากกว่าการแข่งขันสะสมอาวุธเชิงคุณภาพ

2.4 เส้นทางสู่การควบคุมอาวุธ

Huntington เสนอว่า การแข่งขันสะสมอาวุธเป็นปัญหาทางการเมืองพอๆ กับปัญหาทางเทคนิค แต่บริบทปัญหานี้ในทางรัฐศาสตร์หรือทางการเมืองมักจะถูกกละเลย และถูกกล่าวถึงในฐานะที่เป็นเชิงเทคนิค (ซึ่งจริงๆ แล้วประเด็นที่ซับซ้อนมากๆ เนื่องจากเส้นแบ่งระหว่างสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์นั้นมีความรางเลือนมาก) เพราะเกี่ยวข้องกับอำนาจการเมืองเชิงเปรียบเทียบ พรรคการเมืองที่แข่งขันเชิงนโยบาย หรือ lobbyist บริษัทข้ามชาติที่ปฏิสัมพันธ์กับฝ่ายนิติบัญญัติของแต่ละประเทศ และการต่อรองระหว่างประเทศ โดยหากกรอบการควบคุมอาวุธกว้างเกินไป โอกาสที่จะสำเร็จจะมีน้อยเพราะจะไม่มีฝ่ายใดยอมทำตามข้อตกลงทุกข้อ โดยทั่วไปจะริเริ่มจากรอบการเจรจาเล็กๆ แล้วพัฒนาความเชื่อมั่นไปพร้อมๆ กันเพื่อขยายไปสู่กรอบที่ใหญ่ขึ้นตามลำดับ แต่ในทางปฏิบัติ รัฐส่วนใหญ่รัฐจะยอมลดหรือเพียงควบคุมอาวุธเฉพาะส่วนที่ล้ำสมัยไปแล้วและได้ผลเพียงการลดการแข่งขันสะสมอาวุธเชิงปริมาณ แต่นางบประมาณไปพัฒนาเชิงคุณภาพต่อ ดังนั้นการแข่งขันสะสมอาวุธเชิงคุณภาพจะควบคุมได้ยากมากกว่า เพราะไม่มีประเทศใดจริงจังจะลดอาวุธจริงๆ มีตัวชี้วัดที่ไม่ชัดเจนและไม่เปิดเผยข้อมูลเต็มที่ สุดท้ายแล้ว Huntington ให้ข้อคิดเห็นว่าการควบคุมอาวุธเป็นเพียงกรณีวิธีขึ้นหนึ่งของการสะสมอาวุธหรือการแข่งขันระหว่างประเทศอย่างหนึ่ง โดยรัฐพยายามบรรลุเป้าหมายที่จะตีตื้นให้เท่าเทียมหรือเหนือกว่าหรือรักษาสถานะที่เหนือกว่าไว้ โดยไม่ทำการเพิ่มจำนวนอาวุธของรัฐแต่วางมาตรการยับยั้งเพื่อยังชีพศึกษาทำที่ และนำสิ่งที่ได้นั้นมาประมวลผลต่อในแนวนโยบายแห่งรัฐต่อไปนั่นเอง

2.5 ตารางสรุปเปรียบเทียบแนวคิดด้านการสะสมอาวุธ

นอกเหนือไปจากแนวคิดของ Huntington แล้ว ยังมีนักคิดท่านอื่น ๆ ที่ได้เสนอแนวทางการศึกษาด้านการแข่งขันสะสมอาวุธไว้ด้วยเช่นกัน โดยจะให้มุมมองที่แตกต่างและกว้างขวางออกไปบ้าง งานเขียนทางวิชาการดังกล่าวที่ได้รับการยอมรับและได้รับการอ้างอิงในแวดวงวิชาการ สร้างอิทธิพลทางความคิดในระดับสูงและมีผลต่อนโยบายต่างประเทศ ยุทธศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐศาสตร์การเมือง จำนวน 5 ท่าน เรียงลำดับตามช่วงเวลาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนี้ Samuel P. Huntington , Lewis Fry Richardson, Colin S. Grey , Barry Buzan , Michael D. Intriligator , และ Dagobert Brito จะนำเสนอโดยสังเขปต่อไปนี้

DTI

สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม

DTI Analytics

นักวิชาการ/ ข้อเสนอ	กรณีศึกษาและ ช่วงเวลา	หน่วยในการ วิเคราะห์	ข้อเสนอหลัก	ความสัมพันธ์การแข่งขัน สะสมอาวุธและการเกิด สงคราม	ปัจจัยภายในรัฐ	ปัจจัยภายนอกหรือระหว่างรัฐ
Lewis Fry Richardson 	กรณีศึกษาจาก ยุโรปตะวันตกใน สงครามโลกครั้งที่ 1 นำมาสร้าง เป็นสมการ คณิตศาสตร์	งบประมาณทาง ทหาร, ปัจจัย เหนี่ยวนำ, ค่าคงที่อื่นๆ ของ รัฐ 2 รัฐ	หากรัฐทั้งสองรัฐมี งบประมาณในอัตราที่ สูงขึ้นจน fatigue factor ไม่สามารถทำการยับยั้งได้ แล้ว การจัดหาอาวุธจะทวี สูงขึ้นจนเกิดสงครามใน ที่สุด	สงครามจะเกิดเมื่อ fatigue factor ไม่สามารถ ทำการยับยั้งได้ ในช่วงท้าย ของการแข่งขันสะสมอาวุธ (สถานการณ์สูงอง)	งบประมาณทางทหารของ รัฐทั้งสองรัฐ	ไม่ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยทาง ยุทธศาสตร์และสังคมศาสตร์มากนัก เพราะ Richardson ฐานที่เป็นนัก คณิตศาสตร์ เห็นว่าเป็นสิ่งที่ชี้แจง วัด ไม่ได้ หรือค่าไม่แน่นอน
Samuel P. Huntington 	กรณีศึกษาจาก ยุโรปตะวันตก ปลายค.ศ.19 จนถึง สงครามโลกครั้งที่ 2, สหรัฐอเมริกา และโซเวียตต้น สงครามเย็น	นโยบายภายใน และต่างประเทศ ของรัฐเป็นหน่วย ในการวิเคราะห์ หลัก	การแข่งขันสะสมอาวุธเป็น สิ่งที่เกิดจากการประเมิน นโยบายเชิงกิริยา-ปฏิกิริยา ของรัฐเพื่อกระตุ้นให้เกิด ความหวาดกลัวขึ้นภายใน รัฐและทำการตอบโต้กับรัฐ อื่น	สงครามจะเกิดขึ้นในช่วง ต้นของการแข่งขันสะสม อาวุธเพราะมีบรรยากาศ แห่งความกลัว ความไม่ ไว้วางใจและความไม่แน่นอน เกิดขึ้นระดับสูงสุด ไม่ใช่ ช่วงท้ายของการแข่งขัน สะสมอาวุธแบบ Richardson	การสร้างความหวาดกลัว การพ่ายแพ้สงครามและ ความพร้อมไปสู่สงคราม โดยการสนับสนุนจากรัฐ	-รัฐต้องตอบโต้เป็นปฏิกิริยาทั้ง ปริมาณและเชิงคุณภาพเมื่อรัฐอื่นมีที่ ทำคุกคามหรือเริ่มสะสมอาวุธ -การควบคุมอาวุธไม่ได้นำไปสู่การ หยุดการการแข่งขันสะสมอาวุธแต่เป็น เพียงขั้นตอนหนึ่งของมัน
Colin Grey 	กรณีศึกษายุโรป ตะวันตกช่วง สงครามโลกครั้งที่ 1 จนถึงช่วง กลางของ สงครามเย็น, สหรัฐอเมริกา และสหภาพโซ เวียตในช่วง สงครามเย็น	กรอบการ วิเคราะห์การ สะสมอาวุธที่ กว้างขวาง หลากหลายเป็น typology เพื่อ รองรับการ อธิบาย ปรากฏการณ์ที่ ซับซ้อนมากกว่า เพียงเชิง ปริมาณ/ คุณภาพ	Grey เสนอเงื่อนไขหลัก 4 ประการที่จะเป็นคุณสมบัติ เบื้องต้นของการแข่งขัน สะสมอาวุธ	แจ่มแจ้งเป็นหลาย เหตุการณ์ ตั้งแต่ สงคราม ปัญหาทางเศรษฐกิจ การ แข่งขันสะสมอาวุธแล้วเกิด การแพ้หรือชนะ หรือหยุด แข่งขันลงที่ภาวะ เทียบเคียง โดยทั้งหมดนี้ ขึ้นกับปัจจัยทั้งภายในและ ภายนอกหลายประการ ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็น สงครามเพียงอย่างเดียว	ศึกษาไว้ในด้าน งบประมาณทางทหาร รูปแบบของอาวุธใน กองทัพ พฤติกรรมหรือ นโยบายของรัฐ อำนาจ กำลังรบที่จะส่งผลต่อ รูปแบบการแข่งขันสะสม อาวุธ	มีความคล้ายคลึงกับ Huntington เช่นในเรื่องของกิริยา-ปฏิกิริยา แต่ได้ ต่อยอดมาโดยใช้บริบทของความ ขัดแย้งช่วงสงครามเย็นที่มีความ ซับซ้อนมากขึ้นด้วย เช่น การเลือก ข้าง การรวมกลุ่มเป็นพันธมิตร สงครามตัวแทน การเกิดขึ้นของ อาวุธยุทธศาสตร์ที่สร้างการทำลาย ล้างสูง (เช่น เรือบรรทุกเครื่องบิน เครื่องบินทิ้งระเบิด ระเบิดนิวเคลียร์ อาวุธนำวิถีที่ยิงจากเรือดำน้ำ ที่ สงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2 ยังไม่ แพร่หลาย เป็นต้น)
Barry Buzan 	กรณีศึกษาหลัง สงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงปลาย สงครามเย็น	สร้างแนวคิด Arms Dynamics เพื่อ การอธิบายระดับ ความรุนแรงของ Arms Race	เสนอว่าน่าจะสงวนแนวคิด ปรากฏการณ์การแข่งขัน สะสมอาวุธ (Arms Races) ไว้ว่าเป็นระดับสูงสุด เพราะที่ผ่านมาถูกใช้อย่าง กว้างขวางเกินไป เสนอให้ ใช้เป็น Arms Dynamics ที่ไล่เรียงตามระดับความ รุนแรงจากน้อยไปหามาก	ขึ้นกับระดับความรุนแรง ของ Arms Dynamics และปัจจัยภายในและ ภายนอก	เน้นถึงความสำคัญของ ระบบราชการ เทคโนโลยี ป้องกันประเทศ หลักนิยม ทางยุทธศาสตร์ ที่ตั้ง ภูมิภาค เศรษฐกิจและ ศึกษากกรณีตัวอย่าง อุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศที่ประสบ ความสำเร็จด้านระดับโลก คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา	ทำการต่อยอดแนวคิด action- reaction ของ Huntington ด้วย การใช้ System Theory มาอธิบาย การตอบโต้ของรัฐว่าเป็น กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างปกติ เป็น เรื่องของ sequential action ที่ ไม่ใช่เพียง action-reaction แต่เป็น action แล้วตอบกลับด้วย over- reaction

DTI

สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม

DTI Analytics

<p>Intrilligator และ Brito</p> 	<p>ยกตัวอย่างกรณีศึกษาทั่วโลกช่วงหลังสงครามเย็น</p>	<p>รัฐและตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐ</p>	<p>การแข่งขันสะสมอาวุธได้กระจายไปทั่วโลก จากประเทศตะวันตกมายังประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชีย ที่เริ่มมีการพัฒนาศักยภาพกำลังทหารและการศึกษาต้นแบบการพัฒนาระบบอาวุธจากตะวันตก</p>	<p>มีความไม่แน่นอนสูงมากและคาดเดาสถานการณ์ได้ยาก เพราะคู่ขัดแย้งส่วนใหญ่ที่ทำการแข่งขันสะสมอาวุธในปัจจุบันเป็นรัฐที่ไม่เคยมีกรณีศึกษามาก่อน</p>	<p>รัฐและองค์การภายในรัฐ เช่น ขบวนการก่อการร้าย ขบวนการใต้ดิน พวกสุดโต่งทางศาสนาหรืออุดมการณ์ หรือการแข่งขันระหว่างเหล่าทัพ</p>	<p>ยังคงมีลักษณะของ action-reaction เหมือนเดิม แต่เพิ่มการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีทางทหารเชิงคุณภาพและการจัดหายุทธโศปกรณ์เพิ่มเติมเป็นเชิงปริมาณเพื่อใช้ในการแข่งขันสะสมอาวุธของประเทศต่างๆในเอเชียที่เดินตามรอยประวัติศาสตร์ของประเทศตะวันตกในศตวรรษที่ 19-20</p>
--	---	----------------------------------	--	---	---	---

จะเห็นได้ว่า แนวคิดด้านการแข่งขันสะสมอาวุธนั้นยังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ตั้งแต่ คำจำกัดความ หน่วยในการวิเคราะห์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งยังไม่มีกรอบที่ชัดเจนว่าการแข่งขันสะสมอาวุธจะเกิดหรือไม่ด้วย ภายใต้ความคลุมเครือและความไม่แน่นอนดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอว่า หากศึกษางานของ Huntington แล้วจะพบว่า Huntington วิเคราะห์ปัจจัยและเหตุการณ์ในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 ในยุโรปเกือบทั้งหมด หาก Huntington อธิบายเหตุการณ์ในยุโรปได้ดีแล้ว เมื่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีบริบทบางประการคล้ายกับในยุโรปเมื่อ 100 ปีที่แล้ว แนวคิดของ Huntington ก็น่าจะอธิบายเหตุการณ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ดีเช่นกัน